

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Балабақшада дамытушы ортаның балаға әсері

ЖАРИЯЛАНДЫ
16.12.2024ТІРЕК СӨЗДЕР
Балабақшада дамытушы ортаның
балаға әсеріСІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/172959/

Меирманова Галия Толегеновна

Лауазымы: тәрбиеші

Абай облысы,

Мақаншы ауданы,

«Көктал орта мектеп—бақшасы» КММ

Кіріспе

Балабақша – балалардың жан-жақты дамуы үшін маңызды кезең болып табылады. Бұл кезеңде бала өміріндегі ең алғашқы әлеуметтік ортаға енеді, ол жерде оның физикалық, эмоционалдық және танымдық қабілеттері дамиды. Балабақшада жасалған дамытушы орта баланың тұлғалық қалыптасуына әсер етеді және оның болашақтағы өміріне жақсы негіз қалайды. Бұл мақалада балабақшада дамытушы ортаның балаға әсері, оның даму процесіне қосатын үлесі және тәрбиеші мен ата-аналардың рөлі талқыланады.

1. Дамытушы ортаның бала дамуына әсері

Балабақшадағы дамытушы орта балаға тек білім беру емес, оның жеке тұлғасын қалыптастыруға да ықпал етеді. Осы ортаның бала өміріне тигізетін әсері:

- Физикалық дамуды қолдау:** Балабақшада ұйымдастырылған түрлі физикалық жаттығулар, қозғалыс ойындары балалардың моторикаларын дамытып, денсаулықтарына пайдалы әсер етеді.
- Танымдық қабілеттердің дамуы:** Дамытушы ортада ойын арқылы оқыту әдістері қолданылады, бұл баланың логикалық ойлауын, есте сақтау қабілетін және танымдық белсенділігін арттырады.
- Эмоциялық тұрақтылық:** Балалар балабақшада өздерінің эмоцияларын реттеуді үйренеді. Олар бірге ойын ойнап, өзара қарым-қатынас жасау арқылы

әлеуметтік дағдыларын дамытады.

- **Шығармашылық қабілеттердің дамуы:** Дамытушы орта балалардың шығармашылық қиялын ұштайды. Әртүрлі көркемдік, музыкалық және қолөнер сабақтары баланың шығармашылық әлеуетін дамытады.
- **Әлеуметтік дағдылар:** Балабақшадағы орта балаға ұжымда жұмыс істеуді, достарымен және ересектермен қарым-қатынас жасауды үйретеді.

2. Дамытушы ортаның тәрбиелік рөлі

Дамытушы орта балаларды жақсы қасиеттерге баулитын және адамгершілік құндылықтарды дамытуға ықпал ететін құрал болып табылады. Балабақшадағы тәрбиелік орта балаларға келесі қасиеттерді үйретеді:

- **Әділдік пен қайырымдылық:** Балалар бір-біріне қамқорлық көрсету, бөлісу және көмек көрсету сияқты қасиеттерді балабақшада үйренеді.
- **Жауапкершілік пен тәртіп:** Балабақшадағы арнайы тәртіп баланы жауапкершілікке тәрбиелейді. Балалар өз іс-әрекеттері үшін жауапты болуды үйренеді.
- **Құрмет пен сыйластық:** Әр түрлі мәдениеттер мен адамдардың ерекшеліктерін сыйлау балаға қоғамдық өмірде қажетті дағдыларды береді.
- **Әдептілік:** Балабақшада бала жақсы мінез-құлық пен әдептілікке үйренеді, ол өмірдің әртүрлі жағдайларында дұрыс әрекет етуге көмектеседі.

3. Дамытушы ортаны ұйымдастыру әдістері

Балабақшадағы дамытушы ортаны тиімді ұйымдастыру баланың дамуына оң әсер етуі үшін маңызды. Тәрбиешілер мен ата-аналар төмендегі әдістер мен тәсілдерді қолдана алады:

3.1. Ойын арқылы оқыту

Ойын – баланың дамуындағы басты құрал. Балабақшадағы дамытушы ортада ойындар арқылы баланың логикалық ойлауы, танымдық қабілеттері мен әлеуметтік дағдылары дамиды. Әртүрлі тақырыптағы рөлдік ойындар баланың өз ойын еркін жеткізуіне және шығармашылығын дамытуға көмектеседі.

3.2. Танымдық және шығармашылық іс-әрекеттер

Балабақшада ұйымдастырылатын сурет салу, құрастыру, музыка тыңдау, би билеу сияқты әрекеттер балалардың шығармашылық қабілеттерін дамытады. Осы арқылы бала қиялын ұштап, түрлі дағдыларды меңгереді.

3.3. Жеке және топтық жұмыстар

Топтық жұмыстар балаға ұжымда жұмыс істеуді үйретеді, бұл оның әлеуметтік дағдылары мен жауапкершілігін арттырады. Ал жеке жұмыстар арқылы бала өз ойлауын дамытуға мүмкіндік алады.

4. Балабақшадағы дамытушы ортаның отбасы мен қоғаммен байланысы

Балабақша мен отбасы арасындағы тығыз байланыс бала дамуына үлкен оң әсер етеді. Бұл байланыс балалардың психоэмоционалды дамуын, әлеуметтік дағдыларын және жалпы білім алу процесін тиімді түрде қамтамасыз етеді. Тәрбиешілер мен ата-аналар арасындағы ынтымақтастық балаға қажетті қолдау мен бағыт көрсетуді қамтамасыз етіп, оның жеке тұлға ретінде қалыптасуына ықпал етеді. Бұл процессте ата-аналар өздерінің педагогикалық дағдыларын дамытуға, баланың дамуына қатысты мәселелерді түсініп, шешу жолдарын бірлесе табуға мүмкіндік алады.

Тәрбиешілер мен ата-аналар баланың дамуына қатысты ортақ мақсаттар қойып, оларды жүзеге асыру үшін түрлі шаралар ұйымдастыруы керек. Мысалы, бірге өткізілетін семинарлар, тренингтер немесе дөңгелек үстелдер арқылы ата-аналар мен тәрбиешілер баланың мінез-құлқына, оқу-жазу дағдыларына және әлеуметтік қабілеттеріне қатысты пікір алмасып, нақты әрекеттер жоспарлайды. Осылайша, ата-аналар мен тәрбиешілер балаға түрлі тұрғыда әсер етіп, оның әлеуетін толық ашуына көмектеседі.

Балабақшадағы әртүрлі іс-шаралар, атап айтқанда, ата-аналармен бірге ұйымдастырылатын ойындар мен пікірталастар баланың өзін-өзі көрсетуіне және өз күш-жігерін танытуына мүмкіндік береді. Бұл шаралар баланың жеке тұлға ретінде сенімін арттырып, оның өзіндік бағалауы мен әлеуметтік дағдыларын дамытады. Сондай-ақ, қоғам мен отбасының бірлескен жұмысы баланың шығармашылық қабілеттері мен өмірге деген оң көзқарасын қалыптастыруда маңызды рөл атқарады.

Балабақша мен отбасы арасындағы тығыз байланыс баланың жан-жақты дамуын қамтамасыз ететін маңызды фактор болып табылады. Бұл байланыс баланың білім алу жолында үйлесімді дамуын, сондай-ақ ата-аналардың педагогикалық білімдерін арттыруды қолдайды.

5. Заманауи технологиялар мен дамытушы ортаның әсері

Заманауи технологиялар балалардың дамуына жаңа мүмкіндіктер ұсынып, олардың білім алу процесін түбегейлі өзгертуге ықпал етеді. Мультимедиялық құралдар, интерактивті тақталар, электронды оқулықтар сияқты заманауи технологиялар баланың ақпаратты қабылдауын жеңілдетіп, білімді қызықты әрі тиімді түрде ұсынуға мүмкіндік береді. Бұл құралдар визуалды, есту және қозғалыс арқылы ақпарат беру арқылы балалардың әртүрлі сезім мүшелерін белсендіреді, бұл олардың танымдық қабілеттерін дамытуға септігін тигізеді.

Балабақшада осы құралдарды пайдалану балалардың өздігінен іздену қабілетін арттырып, білім алуға деген қызығушылықтарын оятады. Интерактивті тақталар мен электронды оқулықтар балаларды оқуға ынталандырып, оқу материалдарын динамикалық түрде ұсыну арқылы олардың есте сақтау және талдау дағдыларын дамытады. Бұл құралдар балалардың өз бетінше жұмыс істеуіне жағдай жасап, олардың зерттеу және проблемаларды шешу қабілеттерін шыңдайды.

Қорытынды

Балабақшадағы дамытушы орта баланың қалыптасуына зор ықпал етеді. Ол тек білім мен тәрбие берумен шектелмей, баланың шығармашылық, танымдық, әлеуметтік және эмоционалдық дағдыларын дамытады. Тәрбиеші мен ата-аналар бірлесе отырып, баланың дамуына барлық жағынан қолдау көрсетсе, ол жан-жақты дамыған тұлға болып қалыптасады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Жубандыкова А. М., Амангелді Ж. А. УДК 373.2 МРНТИ 14.23. 09 Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалды зиятын заттық-дамытуша орта арқылы дамыту
2. Асылбек А. М., Бельгибаева Г. К., Кошқумбаев К. Т. Мектепке дейінгі ұйымда заттық-кеңістіктік дамыту ортасын құрудың тиімділігі
3. Бауыржанқызы А. Ұ. Балабақшадағы дамытушы ортаның қызметін жобалау
4. Абдуллина Г. Т., Анарбаева А. У. Заттық-дамытушы ортаның балаларды әлеуметтендірудегі орны // . – 2016. – С. 26.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.